

ASIA

Ympäristönsuojelulain 65 §:n mukainen päätös Neova Oy:n turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelmasta Hämeen ELY-keskuksen alueella

HAKIJA

Neova Oy
PL 22
40100 JYVÄSKYLÄ

TOIMINTA

Hämeen ELY-keskuksen alueella sijaitsevilla turvetuotantoalueilla on voimassa seuraavat Länsi-Suomen ympäristölupaviraston ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämät päätökset:

- Koivansuon turvetuotantoalue, Tammela, päätös 31.12.2003 Dnro LSY-2001-Y280
- Letonsuon turvetuotantoalue, Forssa, päätös 7.3.2013 ESAVI/203/04.08/2011, ESAVI/161/04.08/2013
- Okssuon turvetuotantoalue, Tammela, päätös 5.7.2009 Dnro LSY-2004-Y-143 ja 13.5.2009 Dnro LSY-2008-Y-99
- Rinnansuon turvetuotantoalue, Tammela, päätös 15.6.2006 Dnro LSY-2004-Y-418, 26.8.2020 ESAVI/655/2020
- Röyhynsuon turvetuotantoalue, Janakkala, päätös 1.6.2007 Dnro LSY-2004-Y-142
- Sammalistonsuon turvetuotantoalue, Riihimäki päätös 31.5.2013 DNro ESAVI/30/04.08/2011, 27.2.2020 DNro ESAVI/8417/2019
- Väärälammensuo, Hattula, Hämeenlinna, päätös 15.6.2006 DNro LSY-2004-Y-418
- Maija-Liisansuo, Tammela, päätös 24.9.2019 Dnro ESAVI/9104/2018

HÄMEEN ELY-KESKUKSEN TOIMIVALTA

Turvetuotantoalueiden toiminnalle myönnettyissä ympäristöluvista on määrätty, että luvan saajan on tarkkailtava toiminnan päästöjä ja vaikutusta vesistön tilaan Hämeen ympäristökeskuksen/Hämeen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Lisäksi osalla tuotantoalueita on Hämeen ympäristökeskuksen /Hämeen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tarkkailtava pölyn ja melun vaikutusta alueella.

ASIAN VIREILLETULO

Neova Oy on toimittanut 21.10.2024 tarkkailuohjelmaehdotuksen Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksyttäväksi.

TARKKAILUOHJELMAESITYS

Tarkkailuohjelmassa esitetään Neova Oy:n Hämeen ELY-keskuksen alueen turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelma vuodesta 2025 eteenpäin sisältäen vesistö-, pohjavesi-, melu- ja pölytarkkailun sekä biologisen tarkkailun.

Käyttö- ja päästötarkkailu

Käyttö- ja päästötarkkailua toteutetaan ympäristölupien mukaisesti eikä niitä ole sisällytetty vaikutustarkkailuohjelmaan.

Vesistötarkkailu

Hämeen ELY-keskuksen alueella sijaitsee soita useiden päävesistöjen alueella siten, että Kokemäenjoen vesistöalueelle sijoittuu Vanajaveden ja Loimijoen alueelle seitsemän turvetuotantoaluetta ja Paimionjoen vesistöalueelle yksi turvetuotantoalue.

Vesistötarkkailu on suoritettu jokavuotisena. Nyt ohjelmassa esitetään vesistötarkkailun toteuttamista joka kolmas vuosi (tarkkailuvuodet 2026, 2029 ...jne.) ja vain erityistapauksissa vuosittain. Niillä kohteilla, joissa on edellytetty myös biologista tarkkailua, toteutetaan vaikutustarkkailu samana vuonna.

Perusteluina muutokselle Neova Oy on esittänyt, että perustapauksessa turvetuotannon vesistötarkkailua ei ole tarpeen suorittaa jokavuotisena. Tärkeinä pidetyillä vesistökohteilla turvetuotannon vaikutusten tarkkailua jatketaan jokavuotisena. Tällaisia kohteita voivat olla esimerkiksi Natura-alueen tai luonnonsuojelualueen läheisyys tai turvetuotannon suuri osuus valuma-alueesta.

Uusien alueiden osalta vesistötarkkailua suoritetaan vuosittain kuntoonpanon ja kahden tuotantovuoden ajan.

Järvihavaintopaikat

Järvihavaintopaikoilta otetaan vesinäytteet tarkkailuvuosina kahdesti vuodessa, kevättalvella ja loppukesästä. Kevättalven näytteenotto ajoittuu talvikerrostuneisuuden loppuvaiheeseen, helmikuun puolivälistä huhtikuun alkuun. Loppukesän näytteenotto ajoittuu kesäkerrostuneisuuden loppuvaiheeseen, heinä-elokuuhun.

Järvihavaintopaikkojen näytteenottosyvyydet määräytyvät vesistön kokonaissyvyyden mukaan. Vakiosyvyydet ovat 1 m pinnasta ja 1 m pohjasta. Matalissa järvissä (< 3 m) otetaan kuitenkin vain yksi näyte.

Mikäli kokonaissyvyys on suurempi tai yhtä suuri kuin 5 metriä, otetaan näyte myös vesipatsaan puolivälistä tai syvyyden salliessa aina 5 m:n välein.

Virtavesihavaintopaikat

Virtavesihavaintopaikoilta, eli puroista ja joista, vesinäytteet otetaan tarkkailuvuosina kolme kertaa vuodessa: keväällä, kesällä ja syksyllä. Näytteenottoajankohdat ovat maaliskuun puolivälistä toukokuun puoliväliin, heinä-elokuu sekä syys - lokakuu. Virtavesihavaintopaikoilta otetaan yksi näyte havaintopaikkaa kohden. Näyte otetaan metrin syvyydeltä tai sitä matalammalta, jos vesisyvyys ei riitä.

Vesistötarkkailun raportointi

Tarkkailua hoitava konsultti toimittaa vesistötarkkailun tulokset vedenlaaturekisteriin (Vesla) 1 kk kuluessa niiden valmistumisesta.

Vuosiraportti

Tarkempi vesistötarkkailuraportti laaditaan joka 3. vuosi, aina laajaa tarkkailuvuotta seuraavana vuonna. Laajalla tarkkailuvuodella tarkoitetaan sellaista vuotta, jolloin kaikki tarkkailupisteet ovat mukana näytteenotossa. Ensimmäinen tarkempi raportti laaditaan tarkkailuvuodesta 2026.

Vesistötarkkailun tulokset raportoidaan muutoin vuosittain vain taulukoina ja diagrammeina (seuraavaksi vuosista 2025, 2027 ja 2028) ilman sanallista analysointia.

Kolmen vuoden välein tehtävässä raportissa keskitytään turvetuotannon vesistövaikutuksien arviointiin saatavilla olevan aineiston perusteella. Raportissa esitetään tarkkailuvuosien tulokset ja lyhyesti taustatiedot, kuten sää- ja hydrologiset olot. Vesistötarkkailuraporttiin sisällytetään lyhyt yleiskuvaus raportointiajanjakson kuormituksista.

Turvesoiden purkuvesistöistä esitetään lyhyt sanallinen kuvaus vedenlaadusta ja kuvataan vedenlaadun muutosta purkupaikan yläpuolelta sen alapuolelle havaittuja pitoisuuksia käyttäen, sekä mahdollisuuksien mukaan veden laadun kehittymistä pitkällä aikavälillä. Turvetuotannon vaikutusten mahdolliset ilmenemiset vedenlaadussa arvioidaan tulosten perusteella.

Vesistötarkkailutulokset raportoidaan tarkkailuvuotta seuraavan huhtikuun loppuun mennessä alueelliselle ELY-keskukselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille. Raportti jaetaan pääosin sähköisessä muodossa. Vuosiraportit julkaistaan myös Neova Oy:n Internet -sivuilla.

Vesistötarkkailujen ja biologisten tarkkailujen raportit toimitetaan lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousryhmälle sähköisesti

osoitteeseen kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi. Myös tiedot toiminnan keskeytyksistä ja loppumisista tulee toimittaa kalatalousryhmälle edellä mainittuun sähköpostiosoitteeseen.

Tarkkailujen yhteenvedoja ja vuosiraportteja laadittaessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös muiden tarkkailujen tuloksia.

Tarkkailussa, esim. näytteenotossa sekä näytteiden käsittelyssä ja analysoinnissa noudatetaan yleisiä hyviä toimintatapoja, voimassa olevia standardeja sekä ympäristöhallinnon julkaisuja. Vesistä tehtävien analyysien määrittämisrajoista, mittausepävarmuuksista sekä säilytysajoista ja -tavoista on ohjeistettu Suomen Ympäristökeskuksen laatimassa Laatusuositukset ympäristöhallinnon vedenlaaturekistereihin vietävälle tiedolle -raportissa.

Biologiset tarkkailut

Biologista tarkkailua tehdään pääsääntöisesti silloin, jos turvetuotannon kuormitus on alueellisesti tai paikallisesti merkittävä (jos purkuvesistönä on herkkä vesistö tai jos purkualueella on erityisiä luonnonarvoja). Biologisilla tarkkailuilla ei kuitenkaan pystytä erottamaan muun maankäytön vaikutuksia turvetuotannon vaikutuksista. Biologisella tarkkailulla voidaan saada tietoa siitä, miten päästöt vaikuttavat vesistön tilaan ja miten mahdolliset muutokset näkyvät eliöstön koostumuksessa ja runsaussuhteissa. Biologiset tarkkailut tehdään 3 vuoden välein. Biologinen tarkkailu suoritetaan vesistötarkkailun kanssa samana vuonna.

Käyttökelpoisimpina menetelminä järvissä ovat a-klorofyllipitoisuuden (tehdään vesistötarkkailun yhteydessä), kasviplanktonin lajikoostumuksen ja kasviplanktonin biomassan määritykset. Jokivesistöissä käyttökelpoisimpia menetelmiä ovat koskipohjaeläinten lajiston määrittäminen sekä piilevyhteisöanalyysi.

Biologisessa tarkkailussa noudatetaan ympäristöhallinnon sisävesien biologisen seurannan yleisohjetta ("Jokien ja järvien biologinen seuranta – näytteenotosta tiedon tallentamiseen" (9.6.2016 tai uudempi), ymparisto.fi)

Pohjaeläintarkkailu

Pohjaeläintarkkailu soveltuu hyvin vaikutusten tarkkailuun, mikäli tarkkailtavissa vesissä on menetelmän vaatimukset täyttäviä edustavia näytteenottoaikoja.

Pohjaeläintarkkailussa noudatetaan ympäristöhallinnon antamia ohjeita sekä toteutetaan näytteenoton suunnittelu, maastohavainnointi ja tulosten tallentaminen käyttäen ympäristöhallinnon pohjaeläintietojärjestelmää (POHJE) ja sen lomakkeita.

Näytteenottopaikat ja näytteenotot perustetaan alustavasti pohjaeläintietojärjestelmään jo näytteenoton suunnitteluvaiheessa. Näytteiden käsittely, kuten poiminta, suoritetaan ympäristöhallinnon ohjeistuksen mukaisesti. Määrityksessä noudatetaan ympäristöhallinnon ohjeissa määriteltyä tavoitetaksonomiaa. Havaintopaikkatiedot sekä määritystulokset tallennetaan POHJE-tietojärjestelmään ja järjestelmästä saatavat Excel-taulukot tulostetaan raportin liitteeksi.

Virtavedet

Pohjaeläinanalyysit ovat yleisesti käytetty tapa arvioida virtavesiin kohdistuvia ekologisista vaikutuksia. Pohjaeläimiä esiintyy käytännössä kaikissa vesistöissä, ja suhteellisen pitkäikäisinä ja paikallaan pysyvinä ne ilmaisevat elinympäristönsä hitaita muutoksia pidemmällä aikavälillä kuin vain kyseisellä näytteenottohetkellä.

Virtavesinäytteet kerätään syys–lokakuussa ympäristöhallinnon nykyohjeistuksen mukaisesti. Yleisohjeena pienistä (F10 000 km²) jokityypeistä otetaan yhteensä kahdeksan rinnakkaista pohjaeläinnäytettä per tutkimusalue niin, että näytteenotto jaetaan kahdelle eri koskijaksolle. Mikäli tutkimusalueelta ei löydy kaikkia näytteenottohabitaatteja, näytteitä ei jätetä ottamatta, vaan puuttuvan habitaatin näytteet korvataan saatavilla olevan habitaatin näytteillä.

Virtavesikohteiden ekologista tilaa arvioidaan ekologisessa tila-arvioinnissa käytettävillä pohjaeläinmittareilla (TT; tyypipiominaisten taksonien esiintyminen, EPT_h; tyypipiominaisten EPT-heimojen esiintyminen & PMA; prosenttinen mallinkaltaisuus). Varsinaisten ekologisten tila-luokittelumittarien lisäksi virtavesipohjaeläinaineistoista lasketaan myös muita pohjaeläinyhteisön monimuotoisuutta ja orgaanisen kuormituksen määrää kuvaavia tunnuslukuja (mm. ASPT-indeksi, Shannon-Wiener diversitetti-indeksi (H'), yksilö- ja lajimäärä sekä EPT-lajimäärä).

Järvet (keskisyvyys yli 3 m)

Syvännepohjaeläinnäytteet otetaan syys–lokakuussa ohjeiden mukaisesti (Ekman-tyypin-noutimella) järven päältä syvännealueelta. Näytteet seulotaan 0,5 mm seulalla. Näytteet käsitellään aluksi erillisinä näytteinä. Järvien ekologista tilaa arvioidaan syvännepohjaeläinaineistoista laskettavilla PICM- ja PMA-mittareilla. Lisäksi näytteenottojen perusteella arvioidaan tutkimuspaikkakohtaisesti pohjaeläimistön yksilötiheyksiä ja runsaussuhteita.

Järvet (keskisyvyys alle 3 m)

Matalien järviyoppien pohjaeläimistön tilan luokittelu perustuu yleensä ranta-alueen pohjaeläinyhteisöihin. Näytteenottopaikaksi valitaan kolme erillistä avointa kivikkoranta-aluetta, joista kustakin otetaan kaksi

rinnakkaista 20 sekunnin potkuhaavinäytettä. Mikäli järvestä ei löydy kolmea erillistä kivikkoranta-aluetta, otetaan tutkimusjärveltä joka tapauksessa kaikkiaan kuusi rinnakkaisnäytettä - joko kahdelta erilliseltä alueelta kolme näytettä tai yhdeltä ranta-alueelta kuusi näytettä. Järven ekologista tilaa arvioidaan pohjaeläinmittareilla (TT; tyyppiominaisten taksonien esiintyminen & PMA; prosenttinen mallinkaltaisuus).

Näytteiden määrittäminen Kaikkien pohjaeläinnäytteiden määrittämisessä pyritään vähintään ympäristöhallinnon tavoitetaksonomian mukaiseen tarkkuuteen.

Pohjaeläinmäärittäjän tulee olla pätevöitynyt kohdelajistoon Suomen ympäristökeskuksen pohjaeläinmäärittämisvertailukokeiden (Prof Test) kautta.

Pohjaeläinnäytteenoton tuloksia verrataan paikkakohtaisesti aiempiin pohjaeläinnäytteenottojen tuloksiin siltä osin, kuin vertailukelpoista aineistoa on saatavilla.

Jos mahdollista näytteenottopaikoille on pyritty valitsemaan myös vertailualue, eli alue, johon ei kohdistu Neovan turvetuotantoalueen kuormitusta. Yleensä kyseessä on joen ylin näytteenottopaikka, mutta kaikille paikoille tämä ei mahdollista. Kaikille havaintopaikoille kohdistuu myös maa- ja metsätalouden hajakuormitusta.

Piilevätarkkailu

Piilevätarkkailu soveltuu hyvin päästöjen vaikutusten tarkkailuun erityyppisissä virtavesissä. Järvissä piilevänäytteet otetaan jatkuvasti veden alla olevilta avoimilta kivikkorannoilta.

Piilevätarkkailua suunniteltaessa merkittävä tekijä on havaintopaikkojen valinta. Virtaus- ja valaistusolot sekä vesisyvyys vaikuttavat piilevien kasvuun, joten tulosten vertailtavuuden vuoksi edellä mainitut tekijät tulisi olla samanlaiset eri havaintopaikoilla. Järvissä ja muilla vähäisen virtauksen alueilla havaintopaikkojen valinnassa tulee kiinnittää huomiota rannan suojaisuuteen, ilmansuuntaan, vesikasvillisuuteen, havaintopaikan kokonaissyvyyteen sekä mahdollisiin virtauksiin.

Piilevätarkkailu toteutetaan keräämällä luonnon kivillä kasvavia piileviä. Näytteenottopaikat valitaan epätasaisilta pohjilta, koska ne tarjoavat suojaisia kasvualustoja kovassakin virtauksessa ja samalla pohjan epätasaisuudesta aiheutuvat veden pyörteet parantavat pohjalevien ravinteiden saantia.

Silloin, kun turvetuotantoalueen alapuolisesta vesistöstä ei löydy kivikkopohjaista näytteenottopaikkaa, voidaan käyttää paikalle vietäviä kivikoreja, esimerkiksi kelluvia kivikoreja. Kivien annetaan olla vähintään 6 viikkoa uoman vedessä ennen näytteenottoa.

Näytteenotto ja näytteiden käsittely toteutetaan noudattaen ympäristöhallinnon seurantoja varten laadittua ohjetta ”Jokien ja järvien biologinen seuranta - näytteenotosta tiedon tallentamiseen” (versio 9.6.2016 tai uudempi), ymparisto.fi.

Piilevämenetelmän soveltuvuutta turvemaiden käytön vesistövaikutusten arviointiin latvavesistöissä on käsitelty BioTar-projektin loppuraportissa. Raportissa on annettu ohjeet myös kelluvien kivikorien valmistamiseen.

Näytteet kerätään pääosin heinä-lokakuussa alivirtaama-aikana, määritetyiltä näytteenottopaikoilta, erillisenä näytteenottona tai esimerkiksi pohjaeläinnäytteenoton yhteydessä samanaikaisesti. Näytteenottopaikkojen lopullinen valinta tehdään maastossa ottaen huomioon ohjeessa esitetyt näytteenottopaikan ominaisuudet.

Piilevätarkkailun etuja on mm. se, että piileviä esiintyy kaikissa vesistöissä, ja ne muodostavat merkittävän osan perustuottajista etenkin pienissä virtavesissä. Vesistöjen kivipinnoilla kasvavat piilevät saavat kaiken ravintonsa ympäröivästä vedestä, ja siten leväyhteisön rakenne kuvastaa hyvin vesistön ekologista laatua ja rehevyyttä sekä vesistöön mahdollisesti kohdistuvaa kuormitusta. Voimakkaimmin piileväyhteisön rakenteeseen vaikuttavat vesistön pH-tasoon ja suolapitoisuuteen liittyvät tekijät sekä veden ravinteisuus.

Määrittystulosten perusteella tarkastellaan tutkittujen jokien vedenlaatua, ekologista tilaa ja tilassa tapahtuneita muutoksia yhteisöanalyysin ja tarkoitukseen soveltuvien indeksien avulla.

Kasviplanktontarkkailu

Kasviplanktontarkkailu soveltuu järvissä vaikutusten tarkkailuun. Veden a-klorofylli-pitoisuus kuvaa kasviplanktonin kokonaismäärää eli biomassaa. Turvetuotannon tarkkailuun sisältyy a-klorofyllin määrittäminen kesällä järvistä otettavista vesinäytteistä.

Kasviplanktonmäärityksiä käytetään osoittamaan levämäärää ja -lajiston koostumusta. Kasviplankton on herkkä muuttuja osoittamaan rehevöitymistä. Se reagoi nopeasti veden ravinnepitoisuuksien muutoksiin. Kasviplankton ilmentää myös muutoksia orgaanisessa kuormituksessa. Toisaalta valaistusolot, lämpötila, tuulisuus ja eläinplanktonin laidunnus sekä eri levälajien väliset vuorovaikutukset vaikuttavat kulloinkin havaittavaan levämäärään ja levälajistoon sekä leväkasvustojen jakaantumiseen järven eri osiin.

Kasviplanktonnäyte otetaan yleensä ulappa-alueelta siten, että ranta-alueen vaikutus on mahdollisimman vähäinen. Näyte pyritään ottamaan samalta paikalta kuin näyte veden laadun (ml. a-klorofylli) analyysiä varten.

Kasviplanktonin tarkkailu toteutetaan heinä-elokuussa.

Turvetuotantoalueiden lähistöllä olevat järvet ovat usein kooltaan pieniä ja erittäin humuspitoisia. Näissä järvissä esiintyy tyypillisesti siimallisia kasviplanktonlajeja, joiden syvyysuuntainen esiintyminen vaihtelee vuorokauden eri aikoina.

Kasviplanktontarkkailussa noudatetaan ympäristöhallinnon antamia ohjeita ("Jokien ja järvien biologinen seuranta - näytteenotosta tiedon tallentamiseen", ymparisto.fi). Kasviplanktontarkkailun näytteenotto- ja näytetietojen tulokset tallennetaan Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään kasviplanktonrekisteriin.

Kasviplanktonselvitysten etuja on mm. se, että kasviplanktonin biomassan määrä on riippuvainen järven rehevyydestä ja myös lajistorakenne valikoituu järven olosuhteita vastaavaksi, joten kasviplanktontutkimuksen avulla saadaan tietoa sekä järven rehevyydestä ja muista ominaisuuksista, että näissä ominaisuuksissa tapahtuneista muutoksista, kun tutkimus toistetaan tietyin väliajoin.

Yleisohjeena näytteet otetaan yleensä kokoomanäytteenä vesisyvyyden sallimasta syvyydestä (noin 0–2 m). Näytteet kestäväidään välittömästi näytteenoton jälkeen happamalla Lugolin liuoksella. Näytteitä säilytetään pimeässä ja viileässä.

Näytteiden mikroskopiointi tehdään käyttäen laajaa kvantitatiivista menetelmää, ja laskennassa noudatetaan ympäristöhallinnon voimassa olevaa ohjeistusta. Määrityksissä pyritään lajitasolle. Tulokset ilmoitetaan taksonimääränä ja biomassana (milligrammaa litrassa). Näytteiden määrityksen suorittaa asiantuntija, joka on päteväytynyt Suomen sisävesien kasviplanktonmäärityksiin esimerkiksi suorittamalla hyväksytysti Suomen ympäristökeskuksen järjestämän vertailukokeen.

Tulosten avulla tarkastellaan tutkittujen järvien rehevyyttä, ekologista tilaa ja tilassa tapahtuneita muutoksia näytteen lajistokoostumuksen, biomassamäärän ja tarkoitukseen soveltuvien indeksien avulla.

Näytteet otetaan kaikilta näytteenottopaikoilta kaksi kertaa kesässä (heinä-elokuussa) 0–2 metrin kokoomanäytteenä.

Biologisten tarkkailujen raportointi

Biologisten tarkkailujen tulokset raportoidaan omana raporttinaan. Tutkimustulosten perusteella arvioidaan vesistön yleistä tilaa ja siinä mahdollisesti tapahtuneita muutoksia sekä turvetuotannon kuormituksen vaikutusta eliöyhteisöjen tilaan ja sen kehitykseen.

Pohjaeläintarkkailun näytteenottotiedot ja tulokset tallennetaan POHJE-rekisteriin 6 kk kuluessa niiden valmistumisesta.

Biologiset tarkkailutulokset raportoidaan tarkkailuvuotta seuraavan elokuun loppuun mennessä alueelliselle ELY-keskukselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille.

Biologisten tarkkailujen raportit toimitetaan lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousryhmälle sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.pohjoissavo@ely-keskus.fi ja lisäksi paikallisille kalastusalueille. Myös tiedot toiminnan keskeytyksistä ja loppumisista tulee toimittaa kalatalousryhmälle edellä mainittuun sähköpostiosoitteeseen.

Tarkkailujen yhteenvetoja ja vuosiraportteja laadittaessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös muiden tarkkailujen tuloksia.

Pöly- ja melutarkkailut

Turvetuotantoalueiden ympäristöluvista voi olla veloitteena pöly- ja melutarkkailua. Ympäristöluvassa voi olla tarkkoja määräyksiä pöly- tai meluhaittojen mittauksista ja niissä tapauksissa mittaukset tehdään lupien mukaan. Tarvittaessa tehtävistä mittauksista esitetään erillinen mittaussuunnitelma. Turvetuotannon pöly- ja meluhaittojen tarkkailemiseksi suositeltavimpana voidaan tällä hetkellä pitää aistinvaraista havainnointia.

Aistinvaraista havainnointia voidaan pitää perusmenetelmänä, jota toteutetaan selvitysmenettelyn mukaisesti. Mikäli selvitysmenettely antaa aiheutta, niin tehdään mittauksia erikseen laadittavan, valvovalla viranomaisella hyväksyttävän mittaussuunnitelman mukaisesti.

Melu- ja pölymittausten aikaisia sääolosuhteita seurataan mahdollisuuksien mukaan tuotantoalueen omalla tai siirrettävällä sääasemalla. Selvitysmenettelyä ehdotetaan käytettävän ensisijaisena tarkkailumuotona. Kohteet, joissa suoritetaan pöly- ja melutarkkailua, selviää liitteestä 1. Mikäli ympäristöluvan tai muun perusteen vuoksi on tarpeen suorittaa pöly ja/tai melumittauksia, toteutetaan mittaukset erikseen laadittavan tarkemman mittaussuunnitelman mukaisesti.

Melu- ja pölytarkkailua ei suoriteta niinä vuosina, jolloin tuotantoalueella ei ole tuotantoa sekä jälkihoitovaiheessa.

Selvitysmenettely

Tuotannosta mahdollisesti aiheutuvien pöly- ja meluhaittojen selvittämiseksi luvan saaja lähettää kirjeen sellaisille maanomistajille, joiden asuinrakennukset sijaitsevat 500 metriä lähempänä tuotantoaluetta. Kirje lähetetään turvetuotannon aloittamisen aikaan. Kirjeessä annetaan asianosaisille toimintaohjeet ja vastuuhenkilöiden yhteystiedot mahdollisten pöly- ja meluhaittojen ilmoittamiseksi. Asianosaisia pyydetään säilyttämään kirje. Esimerkki kirjeestä on tarkkailuohjelman liitteenä 5.

Haittailmoitus kehoitetaan tekemään heti haitan havaitsemisen jälkeen, jotta se voidaan tarkastaa mahdollisimman pian. Haittailmoituksessa pyydetään ilmoittamaan vähintään haitan laatu, haittakohde, haitan tapahtuma-ajankohta ja kesto sekä ilmoituksen tekijän yhteystiedot. Ilmoitusten tai omien havaintojen perusteella luvan saaja tarkastaa mahdollisen haitan, tekee korjaavat toimenpiteet toiminnassa ja pyrkii sopimaan asian haitankärsijän kanssa. Mikäli haitta korjaavista toimenpiteistä huolimatta toistuu tai ilmenee muita syitä, selvitetään asiaa tarvittaessa mittauksilla käyttäen standardoituja menetelmiä.

Haittailmoitukset ja niiden perusteella tehdyt tai suunnitellut toimenpiteet ilmoitetaan valvovalle viranomaiselle häiriöilmoituksena. Lisäksi toimitetaan vuosiyhteenveto yhteydenotoista tuotantokauden päättymisen jälkeen.

Pölymittausmenetelmät

Jos tarvitaan tietoja pölyn terveydellisistä haitoista tai jos lupamääräyksissä on annettu raja-arvoja pölyn määrästä, on alueella tehtävä pölyn mittauksia.

Pääsääntöisesti pölyn mittaamiseen käytetään leijuvan pölyn mittauksia tai mahdollisia optisia mittalaitteita. Laskeutuvan pölyn mittaamista on käytetty pölyn viihtyvyshaittojen tarkkailussa, mutta nykyisen tiedon perusteella se ei yleisesti sovellu turvetuotannon tarkkailumenetelmäksi.

Leijuvan pölyn mittaaminen Ilmassa leijuvan pölyn mittaamiseen sopiva menetelmä on mm. standardisoitu tehokeräys-menetelmä (SFS 3863), jossa tunnettu määrä ilmaa imetään punnitun suodattimen läpi. Tuloksena saadaan keskimääräinen hiukkaspitoisuus kerääntyneen pölymassan ja ilmamäärän suhteena (g/m³). Tehokeräimeen voidaan liittää laitteistoja, jotka jakavat pölyn eri kokoluokkiin (TSP, PM₁₀ ja PM_{2.5}). Tehokeräys suodattimelle on tyypillisesti 1 vrk ja näitä jaksoja on yleensä 2–5 vrk.

Laskeumamittaus

Laskeumamittaus saattaa tulla kyseeseen, mikäli leijuvan pölyn mittaaminen ei ole mahdollista. Turvepölyn leviämistä tuotantoalueen ympäristöön mitataan standardisoitua laskeumamittausmenetelmää (SFS 3865 (kumottu)) soveltaen kesä-elokuun aikana. Keräysjakson pituus on 2–4 viikkoa ja keräysjaksoja on tuotantokaudella yhdestä kahteen. Menetelmä sopii viihtyvyshaitan alustavaan arviointiin ja sillä saadaan suuntaa antavia tuloksia myös pölyn alueellisesta leviämisestä.

Optiset mittausmenetelmät

Optiset mittaukset ovat lisääntymässä ja myös mahdollisia.

Melun mittaaminen

Turvetuotannon meluvaikutukset ympäristöön selvitetään tarpeen vaatiessa mittauksin tai melumallinnuksen avulla. Melun mittaamisessa noudatetaan ympäristömelun mittaamisesta annettua ohjetta (Ympäristöministeriö 1995). Melutarkkailussa voidaan hyödyntää laskentamalleja arvioitaessa turvetuotannon aiheuttamia ympäristömelutasoja.

Ympäristömelun ohjearvot ovat asetuksen (VN 993/1992) mukaan; ”Asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Loma-asutuksen ohjearvo on päivällä 45 dB ja yöohjearvo 40 dB”.

Pöly- ja melutarkkailun raportointi

Pöly- ja/tai melumittauksista laadittava raportti toimitetaan raportin valmistuttua. Raportissa esitetään tulosten lisäksi tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä tulosten laskennassa käytetyt menetelmät ja esitetään mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet. Raportit toimitetaan alueen kuntien ympäristöviranomaiselle, alueelliselle ELY-keskukselle sekä esitetään vaadittaessa niille, joiden etua tai oikeutta asia saattaa koskea.

Pohjavesitarkkailu

Pohjaveden tarkkailua tulee tehdä, jos tuotantoalue sijaitsee veden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen läheisyydessä siten, että hanke voi aiheuttaa jonkin pohjavettä ottavan laitoksen vedensaannin vaikeutumista, vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän hyväksikäyttömahdollisuuden huonontumista taikka haja-asutuksen talousveden saannin vaikeutumista. Lisäksi tarkkailua tehdään junaradan/ratapenkereen läheisyydessä Väyläviraston vaatimilla kohteilla.

Tuotantoalueiden ympäristöluvista voi olla velvoite tarkkailla lähialueen pohjaveden korkeutta ja veden laatua. Tarkkailu voi olla pohjavesialuekohtaista tai tilakohtaista talousvesikaivotarkkailua.

Pohjaveden korkeutta seurataan talousvesikaivoista ja/tai pohjavesiputkista tehtävillä mittauksilla pääsääntöisesti vuosittain kohteesta riippuen 1–4 kertaa vuodessa eri vuodenaikoina: kevättalvella, kahdesti kesällä ja kerran syksyllä.

Pinnankorkeuden tarkkailua esitetään tämän ohjelman myötä muutettavaksi kaksi (2) kertaa vuodessa tehtäväksi liitteestä 6 selviävillä kohteilla, jolloin mittaukset suoritetaan kevättalvella ja syksyllä. Tällä mittaustiheydellä saadaan riittävä kuva pinnankorkeuden muutoksista alueilla, joilta pinnankorkeutta on mitattu jo useamman

vuoden ajan ja joiden osalta siinä ei ole havaittu merkittävää muutosta. Tulokset raportoidaan ja niitä arvioidaan pääasiassa kerran vuodessa, jolloin tulkintaan riittää kevät- ja syysmittausten tulokset yhdistettynä aikaisempien vuosien tarkkailutuloksiin.

Pohjavesiputkien tulee olla esimerkiksi tehdasvalmisteisia muoviputkia, halkaisijaltaan noin 50 mm. Näin putkista voidaan tarvittaessa ottaa myös pohjavesinäytteitä. Asennettavista putkista tulee koordinaattien lisäksi kirjata ylös seuraavat tiedot: materiaali, halkaisija, putken yläpää, putken alapää, siiviläosan pituus, maanpinnan korkeus ja mahdollinen kallionpinnan korkeus. Korkeustasot tulisi esittää valtakunnallisessa N2000-korkeusjärjestelmässä (vaaitus tai GPS-mittaus).

Veden laatua tarkkaillaan määrätyistä kohteista (pohjavesiputkista ja/tai talousvesikaivoista) otettavilla näytteillä. Pohjavesinäytteet otetaan 1 krt / joka 3. vuosi, mikäli ympäristölupa ei muuta edellytä. Pohjaveden laadun tarkkailu ajoitetaan tuotantokauden loppuun, loppukesään tai syksyyn, ellei ympäristöluvassa ole muuta vaadittu. Pohjavesien vedenlaadun tarkkailuissa vedestä määritetään alkaliniteetti, pH, sähkönjohtavuus, sameus, väri, kemiallinen hapenkulutus (CODMn), rauta ja mangaani, ellei ympäristölupa muuta edellytä.

Pohjavesitarkkailun raportointi Pohjavesitarkkailun tulokset raportoidaan vuosittain alueelliselle ELY-keskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille. Vuosittaisessa raportoinnissa arvioidaan toiminnan pohjavesivaikutuksia raportointivuoden tulosten, edellisten vuosien seurantatietojen, talousveden laatuvaatimusten ja -suositusten sekä ympäristölaatunormien kannalta. Vaikutusarvioinnissa otetaan huomioon tarkkailukauden yleinen vesitilanne sekä mahdolliset muut tuloksiin ja seurannan toteutumiseen vaikuttavat asiat kuten epävarmuustekijät. Yhteenvetoraportti toimitetaan tarkkailuvuotta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä.

Pohjavesitarkkailun tulokset viedään Povet -rekisteriin 1 kk kuluessa niiden valmistumisesta.

Mikäli suon lähivaikutusalueella on vedenottamoita tai pohjavesikaivoja, toimitetaan tulokset myös paikallisille vesiyhtiöille ja kaivon omistajille.

Kalataloustarkkailu

Kalataloustarkkailuissa noudatetaan niiden omia erillisiä tarkkailuohjelmia.

Liitteet

Liite 1 Tuotantoalueet ja kooste vaikutustarkkailuista
Liite 2 Tuotantoalueiden purkureitit
Liite 3 Vesistötarkkailupisteet
Liite 4 Biologiset tarkkailupisteet
Liite 5 Pöly- ja melukirjemalli

Liite 6 Pohjavesitarkkailu ja vesistöjen pinnankorkeuksien seuranta
Liite 7 Soiden sijainnit kartalla
Liite 7.1 Tarkkailupisteet Okssuo ja Maija-Liisansuo
Liite 7.2 Tarkkailupisteet Rinnansuo ja Koivansuo
Liite 7.3 Tarkkailupisteet Röyhynsuo ja Sammalistonsuo
Liite 7.4 Tarkkailupisteet Letonsuo
Liite 7.5 Tarkkailupisteet Väärälammensuo

ASIAN KÄSITTELY

Kuuluttaminen

Hämeen ELY-keskus on kuuluttanut vaikutustarkkailuohjelmaesityksen ajalla 21.3.-27.4.2025 Hämeen ELY-keskuksen Internet-sivuilla sekä vaikutusalueen kaupunkien ja kuntien ilmoitustauluilla. Vaikutustarkkailuohjelmasta ei ole tullut muistutuksia.

Lausunnot

Hämeen ELY-keskus on varannut mahdollisuuden lausunnon jättämiseen Varsinais-Suomen ja Pohjois-Savon ELY-keskuksilta sekä kuntien ympäristöviranomaisille

Varsinais-Suomen ELY-keskus ei antanut lausuntoa tarkkailuohjelmaesityksestä. Pohjois-Savon ELY-keskus totesi lausunnossaan, että kalatalousviranomaisen näkemyksen mukaan ohjelma on riittävä, ja sen raportointi kalatalouden kannalta oleellisista asioista tarkoituksen mukainen.

Forssan kaupungin ympäristölupautakunta on 1.4.2025 antamassaan lausunnossa todennut, että vaikutustarkkailuohjelmassa esitetyt muutokset vesistö- ja pohjaveden korkeuden harvempaan tarkkailuun ovat hyväksyttävissä. Päästötarkkailua ei tule tehdä nykyistä vähempää ennen kuin vesienkäsittelyn toimivuudesta on varmuus. Toistaiseksi Letonsuolla ei ole saavutettu vesienkäsittelyssä toivottavaa tasoa.

Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojelu on 22.4.2025 lähettämällänsä sähköpostilla todennut, että lausunnon antaminen asiassa ei ole tarpeen.

HÄMEEN ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) hyväksyy Neova Oy:n 21.10.2024 toimittaman vaikutustarkkailuohjelman seuraavin täsmennyksin:

Vesistötarkkailu

1. Vesistötarkkailua tulee toteuttaa **vuosittain** seuraavalla 3. jakovaiheen valuma-alueella sijaitsevien turvetuotantoalueiden osalta:

- 35.933 Pehkijärven valuma-alue (Maija-Liisansuo ja Okssuo Tammela)
- Vesistötarkkailua tulee toteuttaa **kahden vuoden välein** seuraavalla 3. jakovaiheen valuma-alueella sijaitsevan turvetuotantoalueen osalta:

35.585 Kauhaojan valuma-alue (Rinnansuo, Tammela)

2. Vesistötarkkailu tulee tehdä kaikilla vesistötarkkailupisteillä käyttämällä kiintoainemäärityksissä 0,4 µm:n suodatinta.

Biologiset tarkkailut

Biologista tarkkailua tulee toteuttaa vaikutustarkkailuohjelman mukaisesti.

Pöly- ja melutarkkailu

Tuotannosta aiheutuvan pölyn ja melun tarkkailu voidaan toteuttaa ohjelmassa esitetyllä tavalla. Jos ympäristöluvassa on annettu määräyksiä pöly- tai meluhaittojen mittauksista, tulee ne tehdä luvan edellyttämällä tavalla Selvitysmenettelykirjeiden lähetysajankohta sekä määrä tulee vuosittain ilmoittaa Hämeen ELY-keskukselle ja kunnallisille ympäristönsuojeluviranomaisille. Lisäksi mahdolliset haittailmoitukset tulee viipymättä raportoida YLVA-järjestelmässä häiriöilmoituksina.

Pohjavesitarkkailu

Pohjavesitarkkailu voidaan toteuttaa ohjelman mukaisesti. Pohjaveden laadun tarkkailu tulee ajoittaa tuotantokauden loppuun, loppukesään tai syksyyn ellei ympäristöluvassa ole muuta vaadittu.

Raportointi

Vesistötarkkailutulokset tulee raportoida vuosittain tarkkailuohjelman mukaan tarkkailuvuotta seuraavan huhtikuun loppuun mennessä Hämeen ELY-keskukselle sekä kuntien ja kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille. Raportit tulee myös toimittaa tiedoksi kalatalousviranomaiselle Pohjois-Savon ELY-keskukselle. Vuosittaisessa vesistötarkkailuraportissa tulee taulukkojen ja diagrammien lisäksi lyhyesti kommentoida vähintään näytetuloksissa, tarkkailussa ja toiminnassa havaitut poikkeamat sekä mahdolliset muut valvonnan osalta tärkeät huomiot. Laajempi ja tarkempi vesistötarkkailuraportti tulee laatia joka 3. vuosi, siten että ensimmäinen laaja raportti toimitetaan tarkkailuvuodesta 2025.

Vesistötarkkailuraportit julkaistaan tarkkailuohjelman mukaan raportin valmistumisen jälkeen Neovan Oy:n internet-sivuilla

(<https://www.neovagroup.com/fi/vastuullisuus/turvetuotannonvastuullisuus/tarkkailuraportit/>) jonka lisäksi vesistötarkkailun tulokset viedään Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään avoimeen ympäristötietojärjestelmään. Tarkkailuraporttien julkistaminen tulisi tehdä noin kolmen kuukauden sisällä raportin valmistumisesta. Tarkkailuraportit on lisäksi vaadittaessa esitettävä niille, joiden etua tai oikeutta asia saattaa koskea.

Vuosiyrteenvedot laativalla henkilöllä tulee olla riittävät tiedot ja taidot turvetuotannon vesistökuormituksen sekä vesistövaikutusten arvioinnista.

Vesistö- ja pohjavesitarkkailun tulokset tulee viedä Vesla- ja Povet-rekistereihin 1 kk kuluessa niiden valmistumisesta. Pohjäläintarkkailun näytteenottotiedot ja tulokset on talletettava Pohjepohjäläintietorekisteriin 6 kk kuluessa niiden valmistumisesta. Piilevätarkkailun näytteenottotiedot ja tulokset tulee toimittaa 6 kk kuluessa myös SYKE:n Piire-piilevärekisteriin.

Tarkkailuohjelman ja raporttien liitteinä esitetyissä havaintopaikkataulukkoissa tulee esittää myös vedenlaatupaikkojen Vesla-rekisterin id-tunnukset.

Jos näytteenoton yhteydessä tai analyysituloksien perusteella ilmenee odotettua suurempaa ympäristövaikutusta, on siitä viipymättä ilmoitettava Hämeen ELY-keskukselle sekä kyseisen kunnan/kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ohjelman toteutus

Näytteiden otossa on käytettävä ao. tehtävään sertifioitua tai vastaavan pätevyyden omaavaa henkilöä. Näytteet on analysoitava tutkimuslaitoksessa, jolla on dokumentoitu asiantuntemus (akkreditointi) tutkittavien analyysien osalta.

Vaikutustarkkailuohjelma tulee päivittää vähintään viiden vuoden välein. Tarkkailuohjelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa Hämeen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailuohjelmaan voidaan lisätä uusia tai/ja poistaa havaintopaikkoja uusien alueiden luvituksen, vanhojen alueiden ympäristölupien uusimisen tai tuotantoalueiden toiminnan päätyttyä.

Vaikutustarkkailuohjelman liitteet tulee tarvittavilta osin päivittää ja toimittaa tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle sekä tarkkailua toteuttavalle konsultille. Poikkeuksellisessa sään ääri-ilmiössä (erittäin voimakkaat sadejaksot tai pitkään kestänyt kuivuus) huomioiden toiminnanharjoittajan tulee viipymättä lisätä tarvittavaa näytteenottoa ja lähettää tulokset välittömästi lyhyesti kommentoituna ELY-keskukselle.

Vaikutustarkkailuohjelma ei sisällä turvetuotantoalueiden käyttö- ja päästötarkkailua, joita toteutetaan ympäristölupien mukaisesti. Lisäksi

luonnonsuojelullisissa tarkkailuissa ja kalataloudellisissa tarkkailuissa tulee noudattaa niiden omia erillisiä tarkkailuohjelmia.

Tämän päätöksen mukaisesti päivitetty tarkkailuohjelma tulee toimittaa Hämeen ELY-keskukselle sekä tiedoksi-kohdassa mainittujen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille 30.6.2025 mennessä.

Perustelut

Hämeen ELY-keskus katsoo, että esitetyn ohjelman mukainen tarkkailu mukaan lukien ohjelmaan määrätyt muutokset ja lisäykset, antaa ennalta arvioiden riittävät tiedot Neova Oy:n turvetuotantoalueiden vaikutuksista pinta- ja pohjavesiin sekä alueilta koituviin mahdollisiin pöly- ja meluhaittoihin.

Vesistötarkkailu

Vedenlaadun tarkkailua voidaan vaikutukseltaan vakiintuneiden, pienialaisten tai tuotannon loppuvaiheessa olevien alueiden osalta harventaa. Sen sijaan alueet, jotka ovat uusia, pinta-alaltaan suuria, muodostavat merkittävän osan valuma-alueesta yksin tai useamman tuotantoalueen kanssa ja joiden kuormitus on suurta tai joilla on havaittu heikentävää vaikutusta alapuolisiin vesiin tai jotka sijaitsevat ekologisesti herkkien tai arvokkaiden vesien valuma-alueella, on tarkkailu pääsääntöisesti vuosittaista.

Ympäristöministeriön turvetuotannon tarkkailuohjeessa (19.5.2020/13) linjataan, että "yksittäisen turvetuotantoalueen, jonka vaikutukset on arvioitu vähäisiksi, veden laadun tarkkailua ei välttämättä ole tarpeen toteuttaa joka vuosi, vaan esimerkiksi joka kolmas vuosi". Jos samalla valuma-alueella tai saman järven vaikutusalueella on useita tuotantoalueita, kyse ei ole kuitenkaan enää yksittäisestä turvetuotantoalueesta. Tällaisilla alueilla vaikutustarkkailun tulee jatkua jokavuotisena. Täten tarkkailua tulee jatkaa jokavuotisena valuma-alueilla (3. jakovaihe), joilla on useita turvetuotantoalueita. Tällaisia turvetuotantoalueita ovat Tammelan Pehkijärven valuma-alueella sijaitsevat Okssuon ja Maija-Liiansuon turvetuotantoalueet.

Liesjärven osalta on huomioitu Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 26.8.2020 Dnro ESAVI/655/2020, jolla Rinnansuon turvetuotantoalueen päästötarkkailu on harvennettu tehtäväksi joka kolmas vuosi.

Tuotantoalueiden vesistövaikutusten tarkkailuvälin tiheyden harkinnassa on huomioitu vesistöjen tila ja herkkyys kuormitukselle.

Vesistöjen vaikutustarkkailuohjelmassa ei ole otettu huomioon muuttuvia olosuhteita, kuten lisääntyneitä sään ääri-ilmiöitä, esim. rankkasateita tai normaalia pidempiaikaista sadejaksoa. Näitä seurataan pääasiassa turvetuotantoalueiden päästötarkkailussa. Tuotantoalueiden vesistövaikutuksia tarkkaillaan tuleekin

huomioida poikkeustilanteet ja lisätä seurantaa, mikäli olosuhteet sen vaativat.

Vaikutustarkkailuohjelmassa vesistötarkkailunäytteistä tehtävien määritysten taulukkoon 1 on merkitty käytettäväksi kiintoaineen suodatinkooksi (GF/C 1,2 µm). Kyseinen suodatinkoko on ollut aiemmin yleisesti käytössä. Ympäristöministeriön turvetuotannon tarkkailuohjeessa (19.5.2020/13) suositellaan vesistötarkkailussa määritettävän kiintoaineen suodatinkoko muutettavan vesistötarkkailussa 1,2 µm:stä 0,4 µm:iin. Tämän menetelmän käyttöä suositellaan ja sen käyttöönottoon ohjataan turvevalvonnan vesistövaikutusten tarkkailussa. Pienemmällä suodatinkoolla saadaan kiintoaineen pitoisuuteen paremmin mukaan myös humuskompleksit ja hienojakoinen epäorgaanisen aines, ja siten voidaan tarkemmin arvioida kiintoaineen vaikutuksia vesien tilaan. Nykyisellään pienempää suodatinkokoa käytetään yleisesti laajasti vesientarkkailussa kiintoaineen määityksessä.

Ympäristönsuojelulain 65 §:n 4 momentin mukaan toiminnan vesiin kohdistuvien vaikutusten tarkkailumääräystä annettaessa on otettava huomioon vesien tai meriympäristön tilaa koskevan seurannan tarpeet. Vesienhoidon järjestämisestä annetun asetuksen 15 §:n 1 momentin mukaan vesienhoitoalueen seurannassa yhdistetään soveltuvien osin viranomaisten järjestämä seuranta ja toiminnanharjoittajan muun lain nojalla tekemä tarkkailu. Kun vesistötarkkailussa käytetään 0,4 µm:n suodatinkokoa turvetuotannon tarkkailuohjeen mukaisesti, vesistötarkkailutuloksia voidaan verrata alueen muun vesistöseurannan tulosten kanssa ja saatujen tulosten avulla voidaan entistä tarkemmin arvioida kiintoaineen vaikutuksia vesien tilaan.

Biologiset tarkkailut

Biologista tarkkailua tehdään ympäristölupien sitä edellyttäessä. Biologisella tarkkailulla kerätään tärkeää tietoa etenkin silloin, kun turvetuotannon kuormitus on paikallisesti merkittävää ja alapuolinen vesistö on herkkä tai omaa erityisiä luonnonarvoja. Biologista tarkkailua tulee toteuttaa erityisesti niillä alueilla, joilla on liettymäongelmia alapuolisessa vesistössä.

Pöly- ja melutarkkailu

Pölypäästöistä aiheutuu yleensä ennemminkin viihtyisyys- ja likaantuvuushaittaa kuin terveyshaittaa. Siten vuosittaisilla pöly- ja melukirjeillä tavoitetaan turvetuotantoalueiden pöly- ja meluhaitoille altistuvat asukkaat. Saatujen ilmoitusten avulla voidaan vastaavasti ennalta ehkäistä tai vähentää aiheutuvia haittoja, kun selviää minne haitat ovat kohdentuneet. Lähetettäessä pöly- ja melukirjeet tarkkailuohjelman mukaan tuotantoalueen lähialueen asukkaille, voidaan varmistua pöly- ja melua rajoittavien määräysten

toteutumisesta. Sekä ennakoida ja estää mahdollisten haittojen eskaloituminen ja välttää pöly- ja melumittaukset.

Pohjaveden tarkkailu

Turvetuotannon vaikutuksia pohjaveden korkeudelle ja laadulle on tärkeää seurata. Tuotannon vähentyessä voidaan perustellusti pinnankorkeuden seurantaa myös harventaa, koska vaikutukset myös vähenevät.

Raportointi ja ohjelma

Vaikutustarkkailun raportointi tulee hoitaa asianmukaisesti ja huolehtia vesistövaikutustarkkailutietojen saavutettavuudesta. Näytteenotossa ja analysoinnissa tulee huolehtia sertifikaattien edellyttämistä vaatimuksista.

Mikäli tuotantoalueiden vesistövaikutus tarkkailun perusteella kasvaa tai vesiensuojelun toimivuus heikentyy tai alapuolisissa vesistöissä havaitaan odottamattomia tai lisääntyneitä haittavaikutuksia, voidaan tarkkailua lisätä ELY-keskuksen päätöksellä.

Turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelman tulee päivittää säännöllisesti ja sen liitteiden ajantasaisuudesta tulee huolehtia.

TARKKAILUOHJELMAN VOIMASSAOLO JA MUUTTAMINEN

Tämä ohjelma korvaa aiemmat Neova Oy:n turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelmat.

Tarkkailuohjelma on voimassa toistaiseksi. Neova Oy:n tulee toimittaa tarkkailuohjelma valvontaviranomaiselle päivitettäväksi 31.12.2029 mennessä. Tarkkailupäätöstä voidaan muuttaa hankkeesta vastaavan, valvontaviranomaisen, asiassa yleistä etua valvovan viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta.

Lisäksi tarkkailuohjelmaan voidaan tarvittaessa tehdä pieniä muutoksia kuten tarkkailun suorittamistapaan tai aikatauluihin Hämeen ELY-keskuksen kanssa erikseen sovittavalla tavalla siten, ettei tarkkailun luotettavuus heikkene.

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 1624 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu perustuu Valtioneuvoston asetuksen (1215/2023) liitteen maksutaulukon mukaan tarkkailusuunnitelman tai muutoksen hyväksymispäätöksestä peritään 58 €/h (28 h x 58 = 1624 €). Käsittelymaksun määräytymisessä noudatetaan kyseistä päätöstä, koska tarkkailuesitys on tullut vireille 21.10.2024.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 62, 64, 65, 96 ja 192 §
Hallintolaki (434/2003) 34, 43 ja 44 §
Valtion maksuperustelaki (150/1992) 4 ja 8 §
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023)
Länsi-Suomen ympäristölupaviraston ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätökset
Turvetuotannon tarkkailuohje (YM 2020:13)

PÄÄTÖS

Neova Oy

Päätöksestä tiedottaminen

Hämeen ELY-keskus tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen ELY-keskusten verkkosivuilla:
www.elykeskus.fi/Hämeen > Ajankohtaista > Kuulutukset

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan kaupunkien ja kuntien yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksi

Forssan kaupunki (ympäristönsuojeluviranomainen)
Janakkalan kunta (ympäristönsuojeluviranomainen)
Hattulan kunta (ympäristönsuojeluviranomainen)
Hämeenlinnan kaupunki (ympäristönsuojeluviranomainen)
Riihimäen kaupunki (ympäristönsuojeluviranomainen)
Tammelan kunta (ympäristönsuojeluviranomainen)
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Asiakirjan hyväksyntä

Päätöksen on esitellyt ylitarkastaja Matti Koponen ja ratkaissut valvontapäällikkö Sinikka Koikkalainen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea oikaisua Etelä-Suomen aluehallintovirastolta 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Päätöksestä perittyyn suoritmaksuun voi hakea oikaisua samassa järjestyksessä kuin pääasiaan haetaan oikaisua.

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Asianosainen, joka on tyytymätön tähän päätökseen, saa hakea siihen oikaisua kirjallisesti Etelä-Suomen aluehallintovirastolta. Asian käsittelystä perittävistä maksuista haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Oikaisuvaatimusaika päättyy 21.6.2025.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan oikaisua
- miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää asiamies

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen perille

Oikaisuvaatimus on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon (kirjaamo.etela@avi.fi). Oikaisuvaatimus liitteineen voidaan toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähettää postitse tai sähköpostilla.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Käyntiosoite Wähäjärvenkatu 6

Postiosoite Etelä-Suomen aluehallintovirasto, kirjaamo, PL 1 13035 AVI

Vaihde 0295016000

Sähköposti kirjaamo.etela@avi.fi

Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla) toimitetun oikaisuvaatimuksen on oltava käytettävissä

aluehallintoviraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Maksu

Asian käsittelystä peritään voimassa olevan aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen mukainen maksu. Asetuksessa on erikseen säädetty niistä tilanteista, jolloin maksua ei peritä.

Ajantasainen tieto maksuista löytyy täältä: <https://avi.fi/palveluhinnasto>.

Tämä asiakirja HAMELY/1600/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/1600/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Koponen Matti I 13.05.2025 08:57

Ratkaisija Koikkalainen Sinikka 13.05.2025 09:10